

26. august 2020

Hvordan møte utfordringene fra Kina?

Kinas vekst og ambisjoner stiller Vesten overfor store utfordringer. Den største vil være å utvikle et grunnlag for felles handling. Arne Jon Isachsen bringer et viktig bidrag til problemforståelsen.

Under tittelen *Kina ville det annerledes – hva nå, Vesten?* har Arne Jon lagt ut en meget leseverdig artikkel (13 sider) på sin [blogg](#) (også tilgjengelig [her](#))

Artikkelen bygger på en rapport fra et tre dagers symposium i februar i år med 43 Kina-kjennere fra USA og Europa: *Dealing with the Dragon*. Symposiets hensikt var å gi en oversikt over de mest påtrengende utfordringene, og fagkunnskapens syn på hvordan utfordringene kan møtes. Spesielt gjennomgangen av utfordringene er meget tankevekkende, mens syn på veien videre er mer sprikende og mindre dyptgående. Allikevel fremstår en hovedkonklusjon klar: Det er viktige forskjeller mellom Amerika og Europa med hensyn til tilnærmingen, men fellesskapet i oppfatningene er allikevel tyngre enn forskjellene. – Så langt fagfolket, - dvs. de informerte på symposiet og Arne Jons stramme sammendrag.

Gjennomgangen av utfordringene er som sagt tankevekkende. Her er noen refleksjoner til veien videre.

Utgangspunktet må være erkjennelse av at forholdet mellom Kina og Vesten ligger i øverste gruppe av globale utfordringer, på nivå med klimaspørsmål, folkevandringer, håndtering av pandemier, og strukturelle utfordringer knyttet til kapitalkonsentrasjonen. Globale utfordringer kan naturligvis bare møtes på globalt nivå, altså gjennom samarbeid mellom store grupper av land i rammer av internasjonale avtaler og organisasjoner. Men utfordringene stiller også krav på nasjonalt nivå.

På norsk side vil noe av forholdet til Kina være ukontroversielt. Vi må følge opp vår støtte til internasjonale organisasjoner for samarbeid og regulerte verdensordninger. I det skjerpede handelspolitiske klima må vi styrke samfunnssikkerheten ved å redusere sårbarheten av infrastruktur og leveringskjeder. Reserver og spredning av risiko er et par tilnærminger. (Etter den kalde krigen har vi tatt for lett på samfunnssikkerheten, uavhengig av Kina. Men Kina kaller til ansvar, og her venter både økonomiske og politiske utfordringer.)

Andre sider ved Kina-politikken vil være mer krevende rent prinsipielt. Hvor langt skal vi støtte en (berettiget) moralsk fordømmelse av Kina for f.eks. brudd på menneskerettigheter? Hvor langt skal slik fordømmelse speiles i handelspolitikk, i forskningssamarbeid eller andre former for samarbeid? Kinas sterke og økende økonomiske, teknologiske og militære makt tilsier kanskje at Ibsens oppfatning «sannhets sak seirer kun i nederlag» blir for enkel? Vårt medlemskap i Sikkerhetsrådet kan fort aktualisere problemstillingen.

Forholdet mellom Kina og Vesten vil bringe sentrale – kanskje også eksistensielle – utfordringer i de nærmeste årene. Som en introduksjon til grunnleggende saksforståelse anbefales igjen Arne Jon Isachsens artikkel.

5